

תוכן עניינים

עמ' 3	תקציר
עמ' 4	מבוא
	סקירת ספרות
עמ' 5-6	ערכים
עמ' 6-7	עמדות
עמ' 7-8	שחיקה
עמ' 9-10	השערות המחקר
עמ' 11-12	שיטה
עמ' 13-14	רשימה ביבליוגרפית

תקציר

הגירה מעמידה אתגרים שונים בפני העובד הסוציאלי. בנתיב זה נפגשים ערכיו, גישותיו כלפי ההגירה והמחיר הנפשי שהוא משלם עקב השחיקה המקצועית שטומנת בחובה התמודדות מקצועית זו. חשיבות מחקר זה נובעת מכך שערכים וגישות אלו משפיעים על אופן ואיכות הטיפול, כפי שנמצא במחקרים קודמים, ולכן יש חשיבות בזיהוי גורמי השפעה אלו. חשיבות נוספת נובעת מהפוטנציאל לזיהוי גורמים שמביאים לשחיקה נפשית וכאלה שמונעים אותה. באופן ספציפי נבחן במסגרת עבודה זו את ערכי האוניברסליזם וערכי הנתינה של העובדים הסוציאליים ונתמקד בגישות כלפי מהגרים הנוגעות לרווח ההומניטרי בסיוע לפונים מאוכלוסיות אלו ולאיסום על הלכידות החברתית בעבודה זו. מחקר זה בוחן את גישותיהם של עובדים סוציאליים הפועלים בקהילה הרוסים ועובדים סוציאליים העובדים בקהילה האתיופית. השערות המחקר הינן כי ישנו קשר חיובי בין ערך האוניברסליות וערך הנתינה, ישנו קשר חיובי בין ערך האוניברסליות ועמדה חיובית בנוגע לרווח ההומניטרי, ישנו קשר שלילי בין ערך האוניברסליות ובין תפיסת איום ללכידות חברתית, ישנו קשר שלילי בין ערך הנתינה ובין תפיסת איום ללכידות חברתית, ישנו קשר חיובי בין תפיסת איום ללכידות חברתית ובין שחיקה נפשית וכי ישנו קשר שלילי בין ערך הנתינה לבין שחיקה נפשית. מחקר זה מתבסס על שאלון PVQ למדידת ערכים אישיים. המדגם מבוסס על 40 עובדים סוציאליים יהודים העובדים בארגונים עסקיים למטרות רווח, ארגונים ציבוריים או עמותות ללא מטרות רווח. (בהמשך נוסיף את תוצאות המחקר)

עבור המהגרים ההגירה היא תהליך של התבססות מחדש באווירה חברתית חדשה. עובדים סוציאליים שעובדים עם מהגרים שואפים ליצור פעילויות ולהנחיל תכניות שמטרתן היא ליצור עם הזמן אינטגרציה של המהגרים בחברה השולטת. עבודה סוציאלית הינה כלי התערבות אנושית הדואג לאספקטים שונים ברווחת המהגרים. בשל ההבדלים הבין-תרבותיים בין תרבות המהגרים לתרבות במדינת היעד, בעבודה עם אוכלוסיות מהגרים תפקיד העובד הסוציאלי מקבל ממד נוסף כמתווך תרבותי, מלבד היותו ספק צרכים ושירותים עבור מקבלי השירות (Valtonen, 2012).

מן האמור לעיל, ניתן להסיק על חשיבות תפקידו של העובד הסוציאלי במפגשיו עם קהילות מהגרים. לרוב קהילות אלו הינן קהילות מוחלשות וקהילות שצריכות להסתגל לשינויים רבים ותפקיד העובד הסוציאלי הינו לתמוך בתהליך זה ולספק פתרונות שיקלו על הקשיים איתם מתמודדים המהגרים. גם השוני של קהילות אלו מן החברה הכללית מבחינה תרבותית מהוות אתגר בהתמודדות עם קהילות אלו ועם השפעתן על החברה במדינה. עם זאת יש לזכור כי העובד הסוציאלי איננו כלי ריק מתוכן וסביר שנטייתו, ערכיו, דעותיו ותפיסותיו ישפיעו על אופן הטיפול (Beckett, 2012). יתרה מכך, גם שחיקת העובד הסוציאלי משחקת תפקיד באופי ואיכות השירות שניתנת על ידו.

עבודה זו מיועדת לבחון באמצעות שאלונים וניתוח סטטיסטי את הערכים והגישות של עובדים סוציאליים יהודים שעובדים בקרב אוכלוסיות מהגרים בישראל. האוכלוסיות שטופלו על ידי העובדים הסוציאליים הינן אוכלוסיית המהגרים מאתיופיה ואוכלוסיית המהגרים מרוסיה. באופן ספציפי, ייבחנו הקשרים בין הערכים, הגישות והשחיקה של העובדים הסוציאליים. בעבודה זו ייבחנו ערכי האוניברסליזם והנתינה, גישות שקשורות ברווח ההומניטרי ובאיום על הלכידות החברתית וממדי שחיקה של מותשות נפשית.